

schaken

met michiel bunnik

Combinaties komen nooit zomaar uit de lucht vallen. Bij een grotere bewegingsvrijheid en zwaktes in de vijandelijke stelling zijn er meestal combinaties mogelijk. Maar het is niet gemakkelijk om ze altijd te zien. Elke combinatie waarbij geofferd wordt dient nauwkeurig uitgerekend te worden. Bij een koningsaanval bijvoorbeeld is het niet voldoende om vanwege 'algemene principes' te offeren en maar aan te nemen dat de opengeslagen koningsstelling automatisch tot mat leidt. Daarnaast zijn er nog de positionele combinaties waarbij een superieure stelling wordt nagestreefd. Hieronder twee illustratieve recente partijen waarin allerlei combinaties voorkomen.

Dumitrache-Raiski damepienspel open kampioenschap van Roemenië 1991

1. d4,Pf6 2. Pf3,e6 3. e3,c5 4. Ld3,Pc6 5. 0-0,d5 6. b3,Ld6 7. Lb2,Dc7!? 8. c4!,d:c4 9. b:c4,e5!? 10. Pc3,c:d4 11. e:d4? Wit had eerst 11. Pb5 moeten spelen, waarmee de komende zwarte combinatie verijdeld zou worden. 11. ...,P:d4 12. P:d4,e:d4 13. Pb5,L:h2+! De zet is minder voor de hand liggend als je op het eerste gezicht zou denken. Zwart moet namelijk zeer secuur spelen om zijn loper op h2 niet zonder compensatie te verliezen. 14. Kh1,Df4 15. g3,Dh6. 15. ...,L:g3 16. f:g3,D:g3 leidt tot niets. 16. Lc1. De enige zet 16. Kg2 faalt op 16. ...,Lh3+. 16. ...,Dh3? En hier gaat zwart in de fout. 16. ...,g5 17. L:g5. Gedwongen 17. ...,D:g5 had een gecompliceerde stelling opgeleverd die zwart kansen geboden had. De tekstzet verliest. 17. Te1+,Kf8 18. Lf1. Slaat de zwarte aanval af. 18. ...,Df5 19. D:d4,Ld7 20. K:h2,Pg4+ 21.

Kg1,Dh5 22. Lg2,Lc6 23. f3,Dh2+ 24. Kf1,h5 25. Lf4,Kg8 26. Dg1! 1-0.

De tweede partij komt uit het kampioenschap van IJsland. Wist u trouwens dat IJsland de sterkste schaaknatie ter wereld was?! Ze hebben zes grootmeesters bij een bevolkingsgrootte van 250.000! De witspeler van, zoals een Viking eigen, onstuimig aan. Zwart vangt de driftbui keurig op, maar overziet op de 26. zet de directe winst.

Arnason-Olafsson Siciliaans.

1. e4,c5 2. Pf3,d6 3. d4,c:d4 4. P:d4,Pf6 5. Pc3,a6 6. Le3,e6 7. f3,b5 8. g4,h6 9. h4,Lb7 10. Tg1,Pfd7 11. g5,Pc6 12. a3,Tc8 13. f4,h:g5 14. h:g5,g6 15. P:c6,T:c6 16. a4? Wint een pion, maar wel ten koste van een slechte stelling. 16. ...,b4 17. Dd4,Th2 18. D:b4,Dc7 19. Tg2,d5 20. Db3,Th3 21. Ld2,Th1? De tijd was rijp voor een positionele combinatie. Na 21. ...,Th:c3!? gevolgd door ...Pc5 en ...P:e4 staat zwart duidelijk beter. 22. e:d5,Tb6 23. Da2,Tb4 24. 0-0-0,T:f4 25. d:e6? Veel beter is 25. Le2!,T:d1+ 26. L:d1,Tf1 27. Te2,e5 28. Pe4. 25. ...,Tf:f1 26. e:d7+,D:d7? Zwart kon winnen met 26. ...,Kd8!

Bijv.: 27. Te2,D:c3! 28. b:c3,La3+! 29. D:s3,T:d1+ 30. Kb2,Tb1+ 31. Ka2,Ld5+. Een combinatie welke voortvloeit uit de overbelasting van het witte paard. 27. Te2+,Le7 28. Le1,Dc7 29. Pd5,L:d5 30. D:d5,Kf8 31. Da8+,Kg7 32. T:e7,D:e7 33. Lc3+T6 34. L:f6? En nu mist wit de winst! 34. g:f6+!,Kf7 (34. ...,Kh7 35. D:h1+!) 35. Dd5+,De6 36. Db7+,Ke8 37. Db4+,Kf7 38. Dc7+,Kf8 39. Lb4+,Ke8 40. f7+,D:f7 41. Dd8 mat. Achter het bord is dit natuurlijk moeilijker te vinden dan in een analyse. 34. ...,Kf7 35. Dd5+,De6 36. Db7+,Ke8 1/2-1/2.